

L I G J
Nr. 8696, datë 23.11.2000

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË KONVENTËN E VJENËS “PËR TË DREJTËN E TRAKTATEVE”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Konventën e Vjenës “Për të drejtën e traktateve”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2821, datë 5.12.2000 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

KONVENTA E VJENËS PËR TË DREJTËN E TRAKTATEVE

Shtetet Palë në këtë Konventë

Duke vlerësuar rolin themelor të traktateve në historinë e marrëdhënieve ndërkombëtare,

Duke njohur rëndësinë në rritje të traktateve si një burim i së drejtës ndërkombëtare dhe si një mjet i zhvillimit paqësor të bashkëpunimit midis kombeve, pavarësisht nga sistemet e tyre sociale dhe kushtetuese,

Duke theksuar se parimet e pëlqimit të lirë dhe të mirëbesimit dhe rregulli *pacta sunt servanta* janë të njohura universalisht,

Duke pohuar se konfliktet që lidhen me traktatet, ashtu si edhe tërë konfliktet e tjera ndërkombëtare, duhet të zgjidhen me anë të mjeteve paqësore dhe në pajtim me parimet e drejtësisë dhe të së drejtës ndërkombëtare,

Duke kujtuar vendosmërinë e popujve të Kombeve të Bashkuara për të krijuar kushtet sipas të cilave mund të ruhet drejtësia dhe respekti për detyrimet që rrjedhin nga traktatet,

Duke mbajtur parasysh parimet e së drejtës ndërkombëtare të mishëruara në Kartën e Kombeve të Bashkuara, si parimet e të drejtave të barabarta dhe të vetëvendosjes së popujve, barazisë së sovranitetit dhe të pavarësisë së të gjithë shteteve, të mosndërhyrjes në punët e brendshme të shteteve, të ndalimit të kërcënimit ose të përdorimit të forcës dhe të respektimit e mbrojtjes universale të të drejtave dhe lirive themelore për të gjithë,

Duke besuar se kodifikimi dhe zhvillimi progresiv i së drejtës së traktateve i arritur në këtë Konventë do të mbështesë qëllimet e Kombeve të Bashkuara të paraqitura në kartë, dhe pikërisht, ruajtjen e paqes dhe të sigurisë ndërkombëtare dhe zhvillimin e marrëdhënieve miqësore dhe arritjen e bashkëpunimit midis kombeve,

Duke pohuar që rregullat e së drejtës zakonore ndërkombëtare do të vazhdojnë të drejtojnë çështjet e parregulluara nga dispozitat e kësaj Konvente,

Kanë rënë dakord për sa më poshtë :

PJESA I
HYRJE

Neni 1

Fusha e veprimit të kësaj Konvente

Kjo Konventë zbatohet në traktatet midis Shteteve.

Neni 2

Përdorimi i termave

1. Për qëllimet e kësaj Konvente :

(a) “traktat” nënkupton një marrëveshje ndërkombëtare të përfunduar midis Shteteve në formë shkresore dhe të udhëhequr nga e drejta ndërkombëtare, i cili, pavarësisht nga emërtimi i tij i veçantë, është i materializuar në një dokument të vetëm apo dy ose më shumë dokumente që lidhen me njëri-tjetrin

(b) “ratifikim”, “pranim”, “miratim” dhe “aderim” nënkupton në çdo rast aktin ndërkombëtar të emërtuar kështu me anën e të cilit një Shtet paraqet në planin ndërkombëtar pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga një traktat;

(c) “fuqi të plotë” nënkupton një dokument që rrjedh nga një autoritet kompetent i një Shteti dhe që emëron një ose disa persona të cilët përfaqësojnë Shtetin në zhvillimin e bisedimeve, miratimin ose sigurimin e tekstit të një traktati, për të shprehur pëlqimin e një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat, ose për të përfunduar çdo akt tjetër që lidhet me një traktat;

(d) “rezervë” nënkupton një deklaratë të njëanshme, pavarësisht se si është shprehur apo emërtuar, e bërë nga një Shtet, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimi, miratimit ose aderimit të një traktati, me anën e të cilit ai synon të përjashtojë ose modifikojë efektet ligjore të dispozitave të caktuara të traktatit në zbatimin e tyre në atë Shtet;

(e) “Shtet pjesëmarrës në bisedime” nënkupton një Shtet, i cili ka marrë pjesë në përpilimin dhe miratimin e tekstit të një traktati;

(f) “Shtet kontraktues” nënkupton një Shtet, i cili ka dhënë pëlqimin për të qenë i lidhur nga një traktat, pavarësisht nëse traktati ka hyrë në fuqi ose jo;

(g) “palë” nënkupton një Shtet i cili ka dhënë pëlqimin për të qenë i lidhur nga traktati dhe për të cilën traktati është në fuqi;

(h) “Shtet i tretë” nënkupton një Shtet që nuk është palë në traktat;

(i) “organizatë ndërkombëtare” nënkupton një organizatë ndërqeveritare.

2. Dispozitat e paragrafit 1 në lidhje me përdorimin e termave në këtë Konventë nuk cenojnë përdorimin e tyre ose kuptimet që mund t’u jepen atyre nga ligji i brendshëm i çdo Shteti.

Neni 3

Marrëveshjet ndërkombëtare jashtë fushës së veprimit të kësaj Konvente

Fakti që kjo Konventë nuk zbatohet tek marrëveshjet ndërkombëtare të përfunduara ndërmjet Shteteve dhe subjekteve të tjera të së drejtës ndërkombëtare ose ndërmjet subjekteve të tjerë të së drejtës ndërkombëtare, ose në marrëveshjet ndërkombëtare të formës jo-shkresore, nuk do të ndikojë në :

(a) fuqinë ligjore të marrëveshjeve të tilla;

(b) zbatimin tek to të rregullave të vendosura në këtë Konventë ndaj të cilave ato duhej t’i nënshtroheshin sipas së drejtës ndërkombëtare, në mënyrë të pavarur prej Konventës;

(c) zbatimin e Konventës në marrëdhëniet e Shteteve midis tyre sipas marrëveshjeve ndërkombëtare në të cilat janë gjithashtu palë subjekte të tjera të së drejtës.

Neni 4

Mungesa e fuqisë prapavepruese e kësaj Konvente

Pa cenuar zbatimin e rregullave të vendosur në këtë Konventë në bazë të të cilave traktatet do

t'i nënshtroheshin së drejtës ndërkombëtare në mënyrë të pavarur nga Konventa, kjo Konventë zbatohet vetëm në traktatet që janë përfunduar prej Shteteve pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në lidhje me Shtete të tillë.

Neni 5

Traktate që themelojnë organizata ndërkombëtare dhe traktate të miratuara brenda një organizate ndërkombëtare

Kjo Konventë zbatohet ndaj çdo traktati i cili është instrumenti themelues i një organizate ndërkombëtare dhe ndaj çdo traktati të miratuar brenda një organizate ndërkombëtare pa cenuar asnjë prej rregullave përkatëse të organizatës.

PJESA II

PËRFUNDIMI DHE HYRJA NË FUQI E TRAKTATEVE SEKSIONI

1. PËRFUNDIMI I TRAKTATEVE

Neni 6

Aftësia e Shteteve për të përfunduar traktate

Çdo Shtet zotëron aftësinë për të përfunduar traktate.

Neni 7

Fuqitë e plota

1. Një person konsiderohet si përfaqësues i një Shteti për qëllimin e miratimit ose sigurimit të tekstit të një traktati ose për qëllimin e shprehjes së pëlqimit të Shtetit për të qenë i lidhur nga një traktat në qoftë se:

(a) ai paraqet fuqitë e plota përkatëse; ose

(b) bëhet e qartë nga praktika e Shteteve të interesuar, ose nga rrethana të tjera, se ato e konsiderojnë atë si përfaqësuesin e tyre për këtë qëllim dhe të pajisur me fuqi të plota.

2. Konsiderohen si përfaqësues të Shtetit të tyre, në bazë të funksionit që ata kanë dhe pa qenë nevoja e paraqitjes së fuqive të plota, personat e mëposhtëm:

(a) Kryetarët e Shtetit, Kryetarët e Qeverisë dhe Ministrat e Punëve të Jashtme, me qëllimin e kryerjes së të gjithë akteve që lidhen me përfundimin e një traktati;

(b) drejtuesit e misioneve diplomatike, me qëllimin e miratimit të tekstit të një traktati midis Shtetit akreditues dhe Shtetit tek i cili ato janë akredituar;

(c) përfaqësuesit e akredituar prej Shteteve në një konferencë ose organizatë ndërkombëtare ose në ndonjë prej organeve të tyre, me qëllimin e miratimit të tekstit të një traktati në atë konferencë, organizatë ose organ.

Neni 8

Konfirmimi i mëvonshëm i një akti të kryer pa autorizim

Një akt që lidhet me përfundimin e një traktati, i kryer nga një person i cili nuk mund të konsiderohet në bazë të nenit 7 se është autorizuar për të përfaqësuar Shtetin për këtë qëllim, nuk ka pasoja ligjore në qoftë se nuk konfirmohet më pas nga ai Shtet.

Neni 9

Miratimi i tekstit

1. Miratimi i tekstit të një traktati vendoset me pëlqimin e të gjitha Shteteve pjesëmarrëse në hartimin e tij, përveç rasteve të parashikuara në paragrafin 2.

2. Miratimi i tekstit të një traktati në një konferencë ndërkombëtare vendoset me dy të tretat e votave të Shteteve të pranishme në votim, përveç rasteve kur kjo shumicë do të vendosë zbatimin e një rregulli të ndryshëm.

Neni 10
Autentifikimi i tekstit

Teksti i një traktati vendoset si autentik dhe përfundimtar:

(a) me anë të një procedure të tillë që mund të parashikohet në tekst ose të rënë dakord nga Shtetet pjesëmarrëse në përpilimin e tij; ose

(b) në mungesë të një procedure të tillë, me anë të nënshkrimit, nënshkrimit ad referendum ose parafimit nga përfaqësuesit e këtyre Shteteve të tekstit të traktatit ose Aktit Final të një konference që përfshin tekstin.

Neni 11
Mjetet e shprehjes së pëlqimit për të qenë i lidhur nga një traktat

Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat mund të shprehet me anë të nënshkrimit, shkëmbimit të instrumenteve që ligjërojnë një traktat, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit ose nga ndonjë mjet tjetër, në qoftë se bihet dakord për këtë.

Neni 12
Pëlqimi për të qenë i lidhur nga një traktat i shprehur me anë të nënshkrimit

1. Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat shprehet nga nënshkrimi prej përfaqësuesit të tij kur:

(a) traktati parashikohet që ky nënshkrim do të ketë atë pasojë;

(b) është vendosur ndryshe nga Shtetet palë në bisedime të cilat kanë rënë dakord që nënshkrimi do të ketë atë pasojë; ose

(c) qëllimi i Shtetit për t'i dhënë atë pasojë nënshkrimit, bëhet i qartë nga fuqitë e plota që i janë dhënë përfaqësuesve të tij ose ky qëllim ishte shprehur gjatë bisedimeve.

2. Për qëllimet e paragrafit 1:

(a) parafimi i një teksti përbën një nënshkrim të një traktati, kur është vendosur që Shtetet palë në bisedime bien dakord për këtë;

(b) nënshkrimi ad referendum i një traktati nga një përfaqësues, në qoftë se kjo gjë konfirmohet nga Shteti i tij, përbën një nënshkrim të plotë të traktatit.

Neni 13
Pëlqimi për të qenë i lidhur nga një traktat i shprehur nga një shkëmbim i instrumenteve që ligjërojnë një traktat

Pëlqimi i Shteteve për të qenë të lidhur nga një traktat i vendosur nga instrumente të shkëmbyera midis tyre është shprehur nga ky shkëmbim kur :

(a) instrumentet parashikojnë që shkëmbimi i tyre do të ketë efekt; ose

(b) është vendosur ndryshe nga këto Shtete të cilët kanë rënë dakord që shkëmbimi i instrumenteve do të ketë atë pasojë.

Neni 14
Pëlqimi për të qenë i lidhur nga një traktat i shprehur me anë të ratifikimit, pranimit ose miratimit

1. Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat shprehet me anë të ratifikimit kur:

(a) traktati parashikon që një pëlqim i tillë të shprehet me anë të ratifikimit;

(b) është vendosur ndryshe nga Shtetet palë në bisedime, të cilat kanë rënë dakord që duhet të kërkohet ratifikimi;

(c) përfaqësuesi i Shtetit ka firmosur traktatin që i nënshtrohet ratifikimit; ose

(d) qëllimi i Shtetit për të nënshkruar traktatin që i nënshtrohet ratifikimit bëhet i qartë nga fuqitë e plota të përfaqësuesve të tij ose, ky qëllim është shprehur gjatë bisedimeve.

2. Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat është shprehur nga pranimi ose miratimi sipas kushteve të ngjashme me ato që zbatohen për ratifikimin.

Neni 15

Pëlqimi për të qenë i lidhur nga një traktat i shprehur me anë të aderimit

Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat është shprehur me anë të aderimit në rastet kur :

- (a) traktati parashikon se pëlqimi i Shtetit mund të shprehet me anë të aderimit;
- (b) është vendosur ndryshe nga Shtetet palë në bisedime, të cilët kanë rënë dakord që një pëlqim i tillë mund të shprehet nga ky Shtet me anë të aderimit; ose
- (c) të gjitha palët kanë rënë më pas dakord që pëlqimi i Shtetit mund të shprehet me anë të aderimit.

Neni 16

Shkëmbimi ose depozitimi i instrumenteve të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit

Në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe, instrumentet e ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit vendosin pëlqimin e një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat në bazë të :

- (a) shkëmbimit të tyre ndërmjet Shteteve kontraktuese;
- (b) depozitimit të tyre pranë depozituesit; ose
- (c) njoftimit të tyre te Shtetet kontraktuese ose të depozituesit, në qoftë se bihet dakord për këtë.

Neni 17

Pëlqimi për të qenë i lidhur nga një pjesë e traktatit dhe zgjedhja e dispozitave të ndryshme

1. Pa cenuar dispozitat e neneve 19 deri 23, pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një pjesë e një traktati ka efekt vetëm në qoftë se traktati e lejon këtë ose, Shtetet e tjera kontraktuese bien dakord për këtë.

2. Pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat i cili lejon zgjedhjen midis dispozitave të ndryshme të tij ka efekt vetëm në qoftë se bëhet e qartë se për cilat dispozita ka të bëjë pëlqimi.

Neni 18

Detyrimi për të mos dëmtuar objektin dhe qëllimin e një traktati përpara hyrjes në fuqi të tij

Një Shtet është i detyruar që të mos kryejë akte të cilat do të dëmtonin objektin dhe qëllimin e një traktati në rastet kur :

- (a) ai ka nënshkruar traktatin ose ka shkëmbyer instrumentet që e bëjnë traktatin subjekt të ratifikimit, pranimit ose miratimit, derisa ai të ketë bërë të qartë qëllimin e tij për të mos qenë palë në traktat;
- (b) ai ka shprehur pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga traktati, deri në momentin e hyrjes në fuqi të tij dhe me kusht që kjo hyrje në fuqi të mos jetë vonuar pa shkaqe të arsyeshme.

SEKSIONI 2. REZERVAT

Neni 19

Formulimi i rezervave

Një Shtet, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit në një traktat,

mund të formulojë një rezervë, përveç rasteve kur:

- (a) rezerva është ndaluar nga traktati;
- (b) traktati parashikon që mund të bëhen vetëm rezerva të posaçme, të cilat nuk përfshijnë rezervën në fjalë; ose
- (c) në rastet që nuk trajtohen sipas nen-paragrafeve (a) dhe (b), rezerva është e papajtueshme me objektin dhe qëllimin e traktatit.

Neni 20

Pranimi dhe kundërshtimi i rezervave

1. Një rezervë e autorizuar shprehimisht prej një traktati nuk kërkon ndonjë pranim të mëvonshëm nga Shtetet e tjerë kontraktues përveç rasteve kur traktati nuk parashikon këtë.

2. Një rezervë kërkon pranimin nga të gjitha palët, atëherë kur bëhet e qartë nga numri i kufizuar i Shteteve palë në bisedime, si dhe objekti dhe qëllimi i një traktati, që zbatimi në tërësinë e tij ndërmjet të gjitha palëve kushtëzohet nga pëlqimi i secilit prej tyre për të qenë të lidhur nga traktati.

3. Në rastet kur një traktat është një dokument përbërës i një organizate ndërkombëtare dhe në qoftë se ai nuk parashikon ndryshe, një rezervë kërkon pranimin e organit kompetent të kësaj organizate.

4. Në rastet të cilët nuk trajtohen nga paragrafët e mësipërm dhe në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe :

(a) pranimi nga një Shtet tjetër kontraktues i një rezerve e bën Shtetin rezervues palë të traktatit në lidhje me atë Shtet në qoftë se ose në rastet kur traktati është një forcë për ato shtete;

(b) një kundërshtim nga një Shtet tjetër kontraktues i një rezerve nuk pengon hyrjen në fuqi të traktatit midis shteteve kundërshtuese dhe rezervuese me përjashtim të rasteve kur është shprehur përfundimisht një qëllim i kundërt nga shteti kundërshtues;

(c) një akt që shpreh pëlqimin e një shteti për të qenë i lidhur nga një traktat dhe që përmban një rezervë ka fuqi në momentin kur të paktën një shtet tjetër kontraktues ka pranuar rezervën.

5. Për qëllimet e paragrafeve 2 dhe 4 dhe në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe, një rezervë konsiderohet se ka qenë pranuar nga një shtet në qoftë se ai nuk ka bërë ndonjë kundërshtim ndaj rezervës deri në fund të një periudhe dymbëdhjetë mujore prej datës që ai është njohur me të ose, prej datës në të cilën është shprehur pëlqimi i tij për të qenë i lidhur nga traktati, cilado që të jetë i fundit.

Neni 21

Pasojat ligjore të rezervave dhe të kundërshtimeve të rezervave

1. Një rezervë e bërë në lidhje me një palë tjetër në përputhje me nenet 19, 20, 23:

(a) modifikon për shtetin rezervues në marrëdhëniet e tij me këtë palë tjetër, dispozitat e traktatit me të cilat lidhet rezerva në kufijtë e rezervës; dhe

(b) modifikon në të njëjtën masë ato dispozita për këtë palë tjetër lidhur me marrëdhëniet e saj me shtetin rezervues.

2. Rezerva nuk modifikon inter se dispozitat e traktatit për palët e tjera në të.

3. Në rastet kur një shtet i cili kundërshton një rezervë nuk ka kundërshtuar hyrjen në fuqi të traktatit midis tij dhe shtetit rezervues, dispozitat me të cilat lidhet rezerva nuk do të zbatohen midis këtyre dy shteteve deri në masën e rezervës.

Neni 22

Tërheqja e rezervave dhe e kundërshtimeve të rezervave

1. Përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe, një rezervë mund të tërhiqet në çdo kohë dhe nuk kërkohet për tërheqjen e saj pëlqimi i një shteti i cili e ka pranuar rezervën.

2. Përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe, kundërshtimi i një rezerve mund të tërhiqet në çdo kohë.

3. Përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe, ose është rënë dakord ndryshe :

(a) tërheqja e një rezerve bëhet efektive për një shtet tjetër kontraktues vetëm atëherë kur është

marrë njoftimi për të nga ky Shtet;

(b) tërheqja e një kundërshtimi të një rezerve bëhet efektive vetëm atëherë kur njoftimi është marrë nga shteti i cili ka formuluar rezervën.

Neni 23

Procedura në lidhje me rezervat

1. Një rezervë, një shprehje e pranimit të saj dhe një kundërshtim i një rezerve duhet të formulohet me shkrim dhe t'i komunikohet shteteve kontraktuese dhe shteteve të tjera që kanë të drejtën të jenë palë në traktat.

2. Në qoftë se rezerva formulohet në kohën e nënshkrimit të traktatit, i cili i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit, ajo duhet të konfirmohet formalisht nga shteti rezervues në kohën e shprehjes së pëlqimit të tij për të qenë i lidhur nga traktati. Në një rast të tillë rezerva do të konsiderohet se është bërë në datën e konfirmimit të saj.

3. Një shprehje e pranimit ose e kundërshtimit të pranimit të një rezerve e bërë përpara konfirmimit të rezervës nuk kërkon konfirmim.

4. Tërheqja e një rezerve ose e një kundërshtimi të një rezerve duhet të formulohet me shkrim.

SEKSIONI 3

HYRJA NË FUQI DHE ZBATIMI I PËRKOHSHËM I TRAKTATEVE

Neni 24

Hyrja në fuqi

1. Një traktat hyn në fuqi sipas mënyrës dhe në një datë që mund ta parashikojë ai ose siç mund të bien dakord Shtetet palë në bisedime.

2. Në mungesë të një dispozite apo marrëveshjeje të tillë, një traktat hyn në fuqi sapo të jepet pëlqimi nga të gjithë shtetet palë në bisedime për të qenë të lidhur nga ky traktat.

3. Në rastet kur pëlqimi i një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat është dhënë në një datë pas hyrjes në fuqi të traktatit, ai hyn në fuqi në atë datë për atë shtet, përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe.

4. Dispozitat e një traktati që rregullojnë barazvlefshmërinë e tekstit të tij, dhënien e pëlqimit të Shteteve për të qenë të lidhur nga traktati, mënyra ose data e hyrjes në fuqi të tij, rezervat, funksionet e depozitimit dhe çështjet e tjera që ngrihen në mënyrë të nevojshme përpara hyrjes në fuqi të traktatit, zbatohen që nga koha e miratimit të tekstit.

Neni 25

Zbatimi i përkohshëm

1. Një traktat ose një pjesë e një traktati zbatohet përkohësisht deri në hyrjen në fuqi të tij në qoftë se:

(a) vetë traktati e parashikon këtë; ose

(b) Shtetet palë në bisedime kanë rënë dakord në një mënyrë tjetër.

2. Në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe ose Shtetet palë në bisedime kanë rënë dakord ndryshe, zbatimi i përkohshëm i një traktati ose i një pjese të një traktati në lidhje me një Shtet do të përfundojë në qoftë se ai Shtet do të njoftojë Shtetet e tjera midis të cilëve traktati zbatohet përkohësisht mbi qëllimin e tij për të mos qenë palë në traktat.

PJESA III

RESPEKTIMI, ZBATIMI DHE INTERPRETIMI I TRAKTATEVE SEKSIONI 1. RESPEKTIMI I TRAKTATEVE

Neni 26
Pacta sunt servanda

Çdo traktat në fuqi është detyrues për palët në të dhe duhet të kryhet prej tyre në mirëbesim.

Neni 27
E drejta e brendshme dhe respektimi i traktateve

Një palë nuk mund të përdorë dispozitat e së drejtës së brendshme si justifikim për pamundësinë e tij për të zbatuar një traktat. Ky rregull nuk do të cenojë nenin 46.

SEKSIONI 2.
ZBATIMI I TRAKTATEVE

Neni 28
Mungesa e fuqisë prapavepruese të traktateve

Në qoftë se nuk del një qëllim i ndryshëm nga traktati ose është vendosur ndryshe, dispozitat e tij nuk janë detyruese për një palë në lidhje me çdo akt ose fakt i cili ka ndodhur ose çdo situatë e cila ka pushuar së ekzistuari përpara datës së hyrjes në fuqi të traktatit për atë palë.

Neni 29
Sfera e veprimi territorial të traktateve

Në qoftë se nuk del një qëllim i ndryshëm nga traktati ose është vendosur ndryshe, një traktat është detyrues për secilën palë në tërë territorin e saj.

Neni 30
Zbatimi i një sërë traktateve që kanë të bëjnë me të njëjtën përmbajtje thelbësore

1. Të drejtat dhe detyrimet e Shteteve palë në traktatet e njëpasnjëshme me të njëjtin objekt, që i nënshtrohen dispozitave të nenit 103 të Kartës së Kombeve të Bashkuara, do të caktohen në përputhje me paragrafet e mëposhtëm.

2. Në rastet kur një traktat specifikon se i nënshtrohet, ose nuk duhet të konsiderohet si i papajtueshëm me një traktat më të hershëm ose të mëvonshëm, dispozitat e traktatit tjetër do të mbizotërojnë.

3. Në rastet kur të gjitha palët në një traktat të hershëm janë gjithashtu palë në traktatin e mëvonshëm, por traktati më i hershëm nuk ka pushuar ose nuk është pezulluar së vepruari në bazë të nenit 59, traktati më i hershëm zbatohet vetëm në atë masë që dispozitat e tij janë në pajtim me ato të traktatit të mëvonshëm.

4. Në rastet kur në palët e një traktati të mëvonshëm nuk përfshihen në një traktat më të hershëm:

(a) midis Shteteve Palë në të dy traktatet zbatohet i njëjti rregull si në paragrafin 3;

(b) midis një Shteti Palë në të dy traktatet dhe një Shtet Palë në vetëm një prej tyre, traktati në të cilin janë palë të dy Shtetet do të rregullojë të drejtat dhe detyrimet e tyre reciproke.

5. Paragrafi 4 nuk do të cenojë nenin 41, ose ndonjë çështje të pushimit ose të pezullimit të një traktati në bazë të nenit 60 ose ndonjë çështje të përgjegjësisë e cila mund të ngrihet për një Shtet nga përfundimi ose zbatimi i një traktati, dispozitat e të cilit janë të papajtueshme me detyrimet e tij kundrejt një Shteti tjetër në bazë të një traktati tjetër.

SEKSIONI 3.
INTERPRETIMI I TRAKTATEVE

Neni 31

Rregulli i përgjithshëm i interpretimit

1. Një traktat do të interpretohet në mirëbesim në përputhje me kuptimin e zakonshëm që u jepet termave të traktatit në kontekstin e tyre në dritën e objektit dhe qëllimit të tij.

2. Konteksti për qëllimin e interpretimit të një traktati do të përmbajë, përveç tekstit, duke përfshirë hyrjen e tij dhe anekset :

(a) çdo marrëveshje që ka të bëjë me traktatin i cili është bërë ndërmjet të gjitha palëve në lidhje me përfundimin e një traktati;

(b) çdo instrument i cili është bërë nga një ose më shumë palë në lidhje me përfundimin e traktatit dhe i pranuar nga palët e tjera si një instrument që ka të bëjë me traktatin.

3. Do të merren parasysh, bashkë me kontekstin:

(a) çdo marrëveshje e mëvonshme ndërmjet palëve përsa i përket interpretimit të traktatit ose zbatimit të dispozitave të tij;

(b) çdo praktikë e mëvonshme në zbatimin e traktatit, i cili vendos marrëveshjen e palëve në lidhje me interpretimin e tij;

(c) çdo rregull përkatës i së drejtës ndërkombëtare i zbatueshëm në marrëdhëniet midis palëve.

4. Një termi do t'i jepet një kuptim i posaçëm në qoftë se është vendosur se palët kishin pasur këtë qëllim.

Neni 32

Mjetet plotësuese të interpretimit

Mund të kërkohet ndihma e mjeteve plotësuese të interpretimit, duke përfshirë punën përgatitore të traktatit dhe rrethanat e përfundimit të tij, me qëllimin për të konfirmuar kuptimin që rezulton nga zbatimi i nenit 31, ose për të përcaktuar kuptimin kur interpretimi sipas nenit 31 :

(a) e le kuptimin të paqartë ose të pakuptueshëm; ose

(b) çon në një rezultat i cili është në mënyrë të qartë absurd ose i paarsyeshëm.

Neni 33

Interpretimi i traktateve të autentikuar në një ose më shumë gjuhë

1. Në rastet kur një traktat është autentikuar në një ose më tepër gjuhë, teksti ka të njëjtin autoritet në secilën gjuhë, në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe ose palët bien dakord që, në rast mosmarrëveshjeje, një tekst i veçantë do të mbizotërojë.

2. Një version i traktatit në një gjuhë përveç atyre në të cilat është autentikuar teksti do të konsiderohet një tekst autentik vetëm në qoftë se kështu e parashikon traktati ose palët bien dakord për këtë.

3. Termat e traktatit presupozohet se kanë të njëjtin kuptim në secilin tekst autentik.

4. Përveç rasteve kur mbizotëron një tekst i veçantë në përputhje me paragrafin 1, atëherë kur një krahasim me tekstin autentik zbulon një ndryshim kuptimi të cilin zbatimi i neneve 31 dhe 32 nuk e heq (largon), do të adaptohet kuptimi i cili i pajton më mirë tekstet, duke pasur parasysh objektin dhe qëllimin e traktatit.

SEKSIONI 4.

TRAKTATET DHE SHTETET E TRETA

Neni 34

Rregulli i përgjithshëm në lidhje me Shtetet e treta

Një traktat nuk krijon as detyrime dhe as të drejta për një Shtet të tretë pa pëlqimin e tij.

Neni 35

Traktate që parashikojnë detyrime për Shtetet e treta

Një detyrim rrjedh për një Shtet të tretë nga një dispozitë e një traktati në qoftë se palët në të synojnë që dispozita që do të jetë mjeti i vendosjes së detyrimit dhe Shteti i tretë e pranon atë detyrim duke e shprehur me shkrim.

Neni 36

Traktate që parashikojnë të drejta për Shtetet e treta

1. Një e drejtë rrjedh për një Shtet të tretë nga një dispozitë e një traktati në qoftë se palët në të synojnë që ajo t'i akordojë atë të drejtë ose një Shteti të tretë, ose një grupi shtetesh të cilëve ajo u përket, ose të gjithë shteteve, ku për pasojë dhe shteti i tretë jep pëlqimin e tij. Pëlqimi i tij do të prezumohet për aq kohë sa nuk shprehet e kundërta, në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe.

2. Një shtet gjatë ushtrimit të një të drejte në përputhje me paragrafin 1 do të veprojë në përputhje me kushtet për këtë ushtrim të parashikuar në traktat ose të vendosur në pajtim me traktatin.

Neni 37

Revokimi ose modifikimi i detyrimeve ose të drejtave të Shteteve të tretë

1. Në rastet kur ka rrjedhur një detyrim për një shtet të tretë në përputhje me nenin 35, detyrimi mund të revokohet ose modifikohet vetëm me pëlqimin e palëve në traktat dhe të shteteve të tretë, në qoftë se nuk është vendosur që ata kanë rënë dakord ndryshe.

2. Në rastet kur ka rrjedhur një e drejtë në përputhje me nenin 36, e drejta nuk mund të revokohet ose modifikohet nga palët në qoftë se është vendosur që e drejta nuk kishte pasur qëllim të revokohej ose t'i nënshtrohej modifikimit pa pëlqimin e Shtetit të tretë.

Neni 38

Rregullat e një traktati që bëhen detyruese për Shtetet e treta përmes zakonit ndërkombëtar

Asgjë në nenet 34 dhe 37 nuk ndalon një rregull të parashikuar në një traktat për të qenë i detyrueshëm për një shtet të tretë si një rregull zakonor i së drejtës ndërkombëtare, i njohur si i tillë.

PJESA IV

AMENDAMENTET DHE MODIFIKIMI I TRAKTATEVE

Neni 39

Rregulla të përgjithshme në lidhje me amendimin e traktateve

Një traktat mund të amendohet me anë të marrëveshjes ndërmjet palëve. Rregullat janë të vendosura në Pjesën II në një marrëveshje të tillë përveç rasteve kur traktati mund të parashikojë ndryshe.

Neni 40

Amendimi i traktateve shumëpalëshe

1. Në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe, amendimi i traktateve shumëpalëshe do të rregullohet nga paragrafet e mëposhtëm.

2. Çdo propozim për të amenduar një traktat shumëpalësh midis të gjitha palëve duhet t'i njoftohet të gjithë shteteve kontraktues, ku secili prej tyre do të ketë të drejtën që të marrë pjesë në :

(a) vendimin përsa i përket veprimit që do të merret në lidhje me një propozim të tillë;

(b) bisedimet në lidhje me çdo marrëveshje dhe përfundimin e saj për amendimin e traktatit.

3. Çdo shtet që ka të drejtën për të qenë palë e traktatit do të ketë gjithashtu të drejtën të jetë palë në traktatin e amenduar.

4. Marrëveshja amenduese nuk e detyron një Shtet që është palë në traktat i cili nuk bëhet palë në marrëveshjen amenduese; neni 30, paragrafi 4(b) zbatohet në lidhje me një shtet të tillë.

5. Çdo shtet i cili bëhet palë në një traktat pas hyrjes në fuqi të marrëveshjes amenduese, në

mungesë të shprehjes së një qëllimi të ndryshëm nga ai Shteti;

(a) do të konsiderohet si palë e traktatit të amenduar; dhe

(b) do të konsiderohet si palë e traktatit të amenduar në lidhje me çdo palë të traktatit të padetyruar nga marrëveshja amenduese.

Neni 41

Marrëveshjet për të modifikuar traktatet shumëpalëshe vetëm ndërmjet palëve të përcaktuara

1. Dy ose më shumë palë në një traktat shumëpalësh mund të përfundojnë një marrëveshje për të modifikuar traktatin vetëm midis tyre në qoftë se:

(a) mundësia e një modifikimi të tillë është parashikuar nga traktati; ose

(b) modifikimi në fjalë nuk është ndaluar nga traktati dhe:

(i) nuk prek gëzimin e të drejtave ose përmbushjen e detyrimeve që palët kanë në bazë të traktatit;

(ii) nuk lidhet me ndonjë dispozitë, cenimi i së cilës është i papajtueshëm me përmbushjen efektive të objektit dhe qëllimit të traktatit në tërësi.

2. Në qoftë se për një çështje që trajtohet nga paragrafi 1 (a) traktati nuk parashikon ndryshe, palët në fjalë do të njoftojnë palët e tjera në lidhje me qëllimin e tyre për të përfunduar marrëveshjen dhe për modifikimin e traktatit që ajo parashikon.

PJESA V

PAVLEFSHMËRIA, PËRFUNDIMI DHE PEZULLIMI I VEPRIMIT TË TRAKTATEVE

SEKSIONI 1.

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 42

Vlefshmëria dhe kohëvazhdimi në fuqi i traktateve

1. Vlefshmëria e një traktati ose e pëlqimit të një shteti për të qenë i lidhur nga një traktat mund të kundërshtohet vetëm përmes zbatimit të kësaj Konvente.

2. Pushimi i veprimit të një traktati, denoncimi i tij ose tërheqja e një pale, mund të vendoset vetëm si rezultat i zbatimit të dispozitave të traktatit ose të kësaj Konvente. I njëjti rregull zbatohet ndaj pezullimit të veprimit të një traktati.

Neni 43

Detyrimet që ngarkohen nga e drejta ndërkombëtare në mënyrë të pavarur nga një traktat

Pavlefshmëria, pushimi, denoncimi ose pezullimi i veprimit të një traktati, ose tërheqja e një pale prej tij, si rezultat i zbatimit të kësaj Konvente ose i dispozitave të traktatit, nuk do të cenojë në asnjë mënyrë detyrimin e ndonjë shteti për të përmbushur detyrimet e përfshira në traktat, të cilave ai i nënshtrohet në bazë të së drejtës ndërkombëtare në mënyrë të pavarur nga traktati.

Neni 44

Ndarja e dispozitave të traktatit

1. Një e drejtë e një pale, e parashikuar në një traktat ose që rrjedh në bazë të nenit 56, për të denoncuar, për t'u tërhequr ose pezulluar veprimin e traktatit mund të ushtrohet vetëm në lidhje me të gjithë traktatin në qoftë se traktati nuk parashikon, ose palët bien dakord, ndryshe.

2. Një arsye për ta bërë të pavlefshëm, pushuar ose pezulluar së vepruari, ose për t'u tërhequr nga një traktat i njohur në këtë Konventë mund të kërkohej vetëm në lidhje me të gjithë traktatin përveç rasteve të parashikuara në paragrafet e mëposhtëm ose në nenin 60.

3. Në qoftë se arsyeja lidhet vetëm me dispozita të veçanta, ajo mund të kërkohej vetëm në lidhje me ato dispozita aty ku:

(a) dispozitat në fjalë janë të ndara nga pjesa tjetër e traktatit në lidhje me zbatimin e tyre;

(b) bëhet e qartë nga traktati ose është vendosur ndryshe që pranimi i këtyre dispozitave nuk ka qenë një bazë themelore e pëlqimit të palës tjetër ose e palëve për të qenë të lidhur nga i gjithë traktati; dhe

(c) zbatimi i mëtejshëm i pjesës tjetër të traktatit nuk do të ishte i padrejtë.

4. Në çështjet që hyjnë në kuadrin e neneve 49 dhe 50 Shteti që ka të drejtën të pretendojë mashtrimin ose korrupsionin mund ta bëjë këtë gjë si në lidhje me traktatin në përgjithësi ose me dispozita të veçanta që i nënshtrohen paragrafit 3.

5. Në rastet që hyjnë në kuadrin e neneve 51, 52 dhe 53, nuk lejohet ndarja e dispozitave të traktatit.

Neni 45

Humbja e një të drejte për të kërkuar një arsye për të bërë të pavlefshëm, pushuar ose pezulluar së vepruari një traktat apo për t'u tërhequr prej tij

Një Shtet nuk mund të kërkojë me arsye për të bërë të pavlefshëm, pushuar ose pezulluar së vepruari një traktat apo për t'u tërhequr prej tij në bazë të neneve 46 deri në 50 ose neneve 60 dhe 62, në qoftë se, pas qënies në dijeni të fakteve:

(a) ai do të ketë rënë shprehimisht dakord që traktati është i vlefshëm, mbetet në fuqi ose vazhdon të veprojë, sipas rastit; ose

(b) për shkak të drejtimit të tij ai duhet të konsiderohet sikur të ketë pranuar në heshtje vlefshmërinë e traktatit, mbetjen e tij në fuqi ose në veprim, sipas rastit.

SEKSIONI 2.

PAVLEFSHMËRIA E TRAKTATEVE

Neni 46

Dispozitat e së drejtës së brendshme në lidhje me kompetencën për të përfunduar traktate

1. Një Shtet nuk mund të kërkojë faktin që pëlqimi i tij për të qenë i lidhur nga një traktat është shprehur duke cenuar një dispozitë të së drejtës së tij të brendshme në lidhje me kompetencën për të përfunduar traktate duke bërë të pavlefshëm pëlqimin e tij, në qoftë se ky cenim nuk ishte i qartë dhe të kishte të bënte me një rregull të së drejtës së tij të brendshme të një rëndësie thelbësore.

2. Një dhunim është i qartë në qoftë se ai do të ishte objektivisht i dukshëm për çdo Shtet që drejtohet në një mënyrë të tillë që është në përputhje me praktikën normale dhe mirëbesimin.

Neni 47

Kufizime të veçanta në lidhje me autoritetin për të shprehur pëlqimin e një Shteti

Në qoftë se autoriteti i një përfaqësuesi për të shprehur pëlqimin e një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat i veçantë i është nënshtuar një kufizimi të veçantë, mungesa e respektimit nga ana e tij të këtij kufizimi nuk mund të konsiderohet se e bën të pavlefshëm pëlqimin e shprehur prej tij në qoftë se kufizimi nuk u ishte njoftuar shteteve të tjera palë në bisedime përpara shprehjes prej tij të një pëlqimi të tillë.

Neni 48

Gabimi

1. Një Shtet mund të konsiderojë një gabim në një traktat se e bën të pavlefshëm pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga traktati në qoftë se gabimi lidhet me një fakt ose situatë e cila është supozuar nga ai Shtet se ka ekzistuar në kohën kur traktati ishte përfunduar dhe përbënte një bazë themelore për

pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga traktati.

2. Paragrafi 1 nuk do të zbatohet në qoftë se Shteti në fjalë ka kontribuar me veprimtarinë e tij në këtë gabim ose në qoftë se rrethanat ishin të tilla për ta vënë atë Shtet në dijeni për një gabim të mundshëm.

3. Një gabim që lidhet vetëm me formulimin e tekstit të një traktati nuk cenon vlefshmërinë e tij, në këtë rast zbatohet neni 79.

Neni 49 **Mashtrimi**

Në qoftë se një Shtet është shtyrë që të përfundojë një traktat nëpërmjet veprimit mashtrues të një Shteti tjetër palë në bisedime, Shteti mund të konsiderojë mashtrimin se e bën të pavlefshëm pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga traktati.

Neni 50 **Korruptimi i një përfaqësuesi të një Shteti**

Në qoftë se shprehja e pëlqimit të një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat është shkaktuar nëpërmjet korruptimit të një përfaqësuesi të tij direkt ose indirekt nga një shtet tjetër palë në bisedime, shteti mund të konsiderojë një korruptim të tillë se e bën të pavlefshëm pëlqimin e tij për të qenë i lidhur nga traktati.

Neni 51 **Shtrëngimi i përfaqësuesit të një Shteti**

Shprehja e pëlqimit të një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat, i cili është shkaktuar nga shtrëngimi i përfaqësuesit të tij nëpërmjet akteve ose kërcënimeve të drejtuara kundër tij nuk do të ketë fuqi ligjore.

Neni 52 **Shtrëngimi i një Shteti nëpërmjet kërcënimit ose përdorimit të forcës**

Një traktat është i pavlefshëm në qoftë se përfundimi i tij është shkaktuar nëpërmjet kërcënimit ose përdorimit të forcës, duke dhunuar parimet e së drejtës ndërkombëtare të mishëruara në Kartën e Kombeve të Bashkuara.

Neni 53 **Traktate që konfliktojnë me një normë urdhëruese të së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare (jus cogens)**

Një traktat është i pavlefshëm, në kohën e përfundimit të tij, në qoftë se ai konfliktet me një normë urdhëruese të së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare. Për qëllimet e kësaj Konvente, një normë urdhëruese e së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare është një normë e pranuar dhe e njohur nga komuniteti ndërkombëtar i Shteteve në tërësi si një normë e cila nuk duhet të cenohet dhe që mund të modifikohet vetëm me një normë të mëvonshme të së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare që ka të njëjtin karakter.

SEKSIONI 3. PUSHIMI DHE PEZULLIMI I VEPRIMIT TË TRAKTATEVE

Neni 54 **Pushimi së vepruari ose tërheqja prej tij në bazë të dispozitave të tij ose me anë të pëlqimit të palëve**

Pushimi i veprimit të një traktati ose tërheqja e një pale prej tij mund të bëhet :

- (a) në përputhje me dispozitat e traktatit; ose
- (b) në çdo kohë nëpërmjet pëlqimit të të gjitha palëve pas konsultimit me Shtetet e tjera kontraktuese.

Neni 55

**Zvogëlimi i palëve në një traktat shumëpalësh nën
numrin e nevojshëm për hyrjen e tij në fuqi**

Përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe, një traktat shumëpalësh nuk mbaron së vepruari vetëm për shkak të faktit se numri i palëve bie në numrin e nevojshëm për hyrjen e tij në fuqi.

Neni 56

**Denoncimi ose tërheqja prej një traktati që nuk përmban ndonjë dispozitë
në lidhje me pushimin e veprimit, denoncimin ose tërheqjen**

1. Një traktat i cili nuk përmban ndonjë dispozitë në lidhje me pushimin e veprimit të tij dhe i cili nuk parashikon denoncimin ose tërheqjen nuk i nënshtrohet denoncimit ose tërheqjes në qoftë se :

(a) ai nuk përcakton që palët kanë pasur si qëllim që të pranojnë mundësinë e denoncimit ose të tërheqjes; ose

(b) një e drejtë e denoncimit ose e tërheqjes nuk mund të nënkuptojë natyrën e traktatit.

2. Një palë nuk do të japë në më pak se dymbëdhjetë muaj njoftimin në lidhje me qëllimin e tij për të denoncuar traktatin ose për t'u tërhequr prej tij sipas paragrafit 1.

Neni 57

Pezullimi i veprimit të traktatit në bazë të dispozitave të tij ose nëpërmjet pëlqimit të palëve

Veprimi i një traktati në lidhje me të gjitha palët me një palë të veçantë mund të pezullohet:

(a) në përputhje me dispozitat e traktatit; ose

(b) në çdo kohë me pëlqimin e të gjitha palëve pas konsultimit me Shtete të tjera kontraktuese.

Neni 58

**Pezullimi i veprimit të një traktati shumëpalësh me anë
të marrëveshjes së vetëm disa palëve të veçanta**

1. Dy ose më shumë palë në një traktat shumëpalësh mund të përfundojnë një marrëveshje për të pezulluar veprimin e dispozitave të traktatit, përkohësisht dhe vetëm midis tyre, në qoftë se :

(a) mundësia e një pezullimi të tillë është parashikuar nga traktati; ose

(b) Pezullimi në fjalë nuk është ndaluar nga traktati dhe:

(i) nuk cenon përfitimin prej palëve të tjera të të drejtave të tyre në bazë të traktatit ose të përmbushjes së detyrimeve të tyre;

(ii) nuk është i papajtueshëm me objektin dhe qëllimin e traktatit.

2. Në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe për një çështje që trajtohet në kuadrin e paragrafit 1 (a), palët në fjalë do të njoftojnë palët e tjera në lidhje me qëllimin e tyre për të përfunduar marrëveshjen dhe për ato dispozita të traktatit të cilat ato kanë si qëllim që t'i pezullojnë.

Neni 59

**Pushimi ose pezullimi i veprimit të një traktati i nënkuptuar
me përfundimin e një traktati të mëvonshëm**

1. Një traktat do të konsiderohet se ka pushuar së vepruari në qoftë se të gjitha palët në të përfundojnë një traktat të mëvonshëm në lidhje me të njëjtën çështje dhe:

(a) bëhet e qartë nga traktati i fundit ose është vendosur ndryshe që palët kanë pasur qëllim që çështja duhej të rregullohej nga traktati; ose

(b) dispozitat e traktatit të fundit janë të papajtueshme me ato të traktatit më të hershëm sa që

është e pamundur që të dy traktat të zbatohen në të njëjtën kohë.

2.Traktati më i hershëm do të konsiderohet vetëm si i pezulluar për të vepruar në qoftë se bëhet e qartë nga traktati i mëvonshëm ose është vendosur ndryshe që ky ka qenë qëllimi i palëve.

Neni 60

Pushimi ose pezullimi i veprimit të një traktati si rezultat i shkeljes së tij

1. Një shkelje materiale e një traktati shumëpalësh nga një prej palëve i jep të drejtën palës tjetër për të konsideruar shkeljen si një arsye për të pushuar ose pezulluar veprimin e plotë ose të pjesshëm të tij.

2. Një shkelje materiale e një traktati shumëpalësh nga një prej palëve i jep të drejtën:

(a) palëve të tjera me një marrëveshje unanime për të pezulluar apo pushuar plotësisht ose pjesërisht veprimin e tij:

(i) në marrëdhëniet midis tyre dhe shtetit që e ka shkelur atë, ose

(ii) ndërmjet të gjitha palëve;

(b) një palë e prekur posaçërisht nga shkelja që ta konsiderojë atë si një arsye për pezullimin e veprimit të një traktati plotësisht ose pjesërisht në marrëdhëniet midis tyre dhe Shtetit shkelës;

(c) çdo palë përveç shtetit shkelës për të konsideruar shkeljen si një arsye për pezullimin e veprimit të traktatit plotësisht ose pjesërisht në lidhje me të në qoftë se traktati është i një karakteri të tillë që një shkelje materiale e dispozitave të tij prej njëres palë ndryshon rrënjësisht qëndrimin e çdo pale në lidhje me përmbushjen e mëtejshme të detyrimeve të tij sipas traktatit.

3.Një shkelje materiale e një traktati, për qëllimet e këtij neni, konsiston në:

(a) një refuzim i traktatit i pasanksionuar nga kjo Konventë; ose

(b) dhunimi i një dispozite thelbësore për përmbushjen e objektit dhe qëllimit të traktatit.

4. Paragrafet e mësipërm nuk cenojnë ndonjë dispozitë të traktatit të zbatueshme në rastin e një shkeljeje.

5. Paragrafet 1 deri në 3 nuk do të zbatohen ndaj dispozitave që lidhen me mbrojtjen e njerëzve të përfshira në traktatet me një karakter humanitar, në veçanti ndaj dispozitave që ndalojnë çdo formë raprezaljeje ndaj personave të mbrojtur nga traktate të tilla.

Neni 61

Pamundësia e përmbushjes së traktatit

1. Një palë mund të konsiderojë pamundësinë e përmbushjes së një traktati si një arsye për pushimin ose tërheqjen prej tij në qoftë se kjo pamundësi rezulton nga shuarja ose prishja e përhershme e një objekti të domosdoshëm për zbatimin e traktatit. Në qoftë se pamundësia është e përkohshme, ajo mund të konsiderohet si një arsye për pezullimin e veprimit të traktatit.

2. Pamundësia e përmbushjes së traktatit nuk mund të konsiderohet si një arsye për pushimin, pezullimin e veprimit të traktatit ose tërheqjen prej tij në qoftë se ajo është rezultat i një shkeljeje nga ajo palë ose të një detyrimi në bazë të traktatit ose të ndonjë detyrimi tjetër ndërkombëtar ndaj ndonjë pale tjetër të traktatit.

Neni 62

Ndryshimi thelbësor i rrethanave

1. Një ndryshim thelbësor i rrethanave, të cilat kanë ndodhur në lidhje me ato që ekzistojnë në kohën e përfundimit të një traktati, dhe që nuk ishte parashikuar nga palët nuk mund të konsiderohet si një arsye për pushimin e traktatit ose tërheqjen prej tij me përjashtim të rasteve kur:

a) ekzistenca e këtyre rrethanave përbënte një bazë themelore për pëlqimin e palëve për të qenë të lidhura nga traktati; dhe

b) efekti i ndryshimit transformon radikalisht shtrirjen e detyrimeve në bazë të traktatit që kanë mbetur akoma pa u përmbushur.

2. Një ndryshim thelbësor i rrethanave nuk mund të konsiderohet si një arsye për pushimin e veprimit të traktatit ose tërheqjen prej tij:

a) në qoftë se traktati vendos një kufizim; ose
b) në qoftë se ndryshimi thelbësor është rezultat i një shkeljeje nga pala që e paraqet atë ose në lidhje me një detyrim në bazë të traktatit ose në lidhje me çdo detyrim tjetër ndërkombëtar ndaj ndonjë pale tjetër të traktatit.

3. Në qoftë se në bazë të paragrafeve të mësipërme, një palë mund të pretendojë një ndryshim thelbësor të rrethanave si një arsye për pushimin e veprimit të një traktati ose tërheqjen e tij ajo mund ta paraqesë ndryshimin si një arsye për pezullimin e veprimit të traktatit.

Neni 63

Ndërprerja e marrëdhënieve diplomatike ose konsullore

Ndërprerja e marrëdhënieve diplomatike ose konsullore ndërmjet palëve të një traktati nuk cenon marrëdhëniet ligjore të vendosura ndërmjet tyre nga traktati përveç për atë që ekzistenca e marrëdhënieve diplomatike ose konsullore është e domosdoshme për zbatimin e traktatit.

Neni 64

Dalja e një norme urdhëruese të së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare (jus cogens)

Në qoftë se del një normë e re e së drejtës së përgjithshme ndërkombëtare, çdo traktat ekzistues, i cili konfliktin me këtë normë, bëhet i pavlefshëm dhe pushon së vepruari.

SEKSIONI 4 PROCEDURA

Neni 65

Procedura që do të ndiqet në lidhje me pavlefshmërinë, pushimin ose pezullimin e veprimit të traktatit apo tërheqjen prej tij

1. Një palë e cila, në bazë të dispozitave të kësaj Konvente, konsideron një të metë në pëlqimin e saj për të qenë e lidhur nga një traktat ose një arsye për të vënë në dyshim vlefshmërinë, pushimin ose pezullimin e veprimit të një traktati ose tërheqjen prej tij, duhet të njoftojë palët e tjera në lidhje me pretendimin e saj. Njoftimi do të tregojë masat që propozohet të merren në lidhje me traktatin dhe për rrjedhojë arsyet për këto masa.

2. Në qoftë se pas mbarimit të një periudhe, e cila nuk do të jetë më pak se tre muaj pas marrjes së njoftimit, përveç rasteve të një urgjence të veçantë, asnjë palë nuk ka ngritur ndonjë kundërshtim, pala që bën njoftimin mund të kryejë në mënyrën e parashikuar në nenin 67 masën që ka propozuar.

3. Megjithatë, në qoftë se janë ngritur kundërshtime nga një palë tjetër, palët do të kërkojnë arritjen e një zgjidhje me anë të mjeteve të parashikuara në nenin 33 të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

4. Asgjë në paragrafet e mësipërme nuk do të cenojë të drejtat ose detyrimet e palëve në bazë të dispozitave në fuqi, që janë detyruese për palët në lidhje me zgjidhjen e konflikteve.

5. Pa cenuar nenin 45, fakti që një Shtet nuk ka bërë paraprakisht njoftimin e parashikuar në paragrafin 1 nuk do ta pengojë atë për të bërë një njoftim të tillë në përgjigje të një pale tjetër që kërkon zbatimin e traktatit ose përfundimin e tij.

Neni 66

Procedura e zgjidhjes gjyqësore, arbitrazhi dhe pajtimi

Në bazë të paragrafit 3 të nenit 65, në qoftë se nuk është arritur asnjë zgjidhje brenda një periudhe 12-mujore nga data e bërjes së kundërshtimit, atëherë do të ndiqet procedura e mëposhtme:

a) çdo njëra prej palëve në konflikt, që ka të bëjë me zbatimin ose interpretimin e neneve 53 ose 64, me anë të një kërkesë të shkruar, mund t'ia dorëzojë atë Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, për një vendim me përjashtim të rasteve kur palët në marrëveshje midis tyre dakord që t'ia paraqesin konfliktin arbitrazhit;

b) çdonjëra prej palëve në konflikt, që ka të bëjë me zbatimin ose interpretimin e një prej neneve në Pjesën V të kësaj Konvente mund të vërë në lëvizje procedurën e specifikuar në Aneksin e Konventës nëpërmjet dorëzimit të një kërkesë për këtë qëllim Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 67

Instrumentet për deklarimin e pavlefshmërisë, pushimit ose pezullimit të veprimit të një traktati apo të tërheqjes prej tij

1. Njoftimi i parashikuar në bazë të nenit 65, paragrafi 1, duhet bërë me shkrim.
2. Çdo akt që deklaron pavlefshmërinë, pushimin ose pezullimin e veprimit të traktatit apo tërheqjen prej tij në përputhje me dispozitat e traktatit ose të paragrafeve 2 ose 3 të nenit 65 do të kryhet nëpërmjet një instrumenti që u komunikohet palëve të tjera. Në qoftë se instrumenti nuk është i nënshkruar nga Kryetari i Shtetit, Kryetari i Qeverisë ose Ministri i Punëve të Jashtme, përfaqësuesit të Shtetit, që e komunikon atë mund t'i kërkohej që të paraqesë fuqitë e plota.

Neni 68

Revokimi i njoftimeve dhe instrumenteve të parashikuara në nenet 65 dhe 67

Një njoftim ose instrument i parashikuar në nenet 65 dhe 67 mund të revokohet në çdo kohë përpara hyrjes në fuqi të tij.

SEKSIONI 5

PASOJAT E PAVLEFSHMËRISË, PUSHIMIT OSE TË PEZULLIMIT TË TRAKTATIT

Neni 69

Pasojat e pavlefshmërisë së traktatit

1. Një traktat pavlefshëmria e të cilit është vendosur në bazë të kësaj Konvente është i pavlefshëm. Dispozitat e një traktati të pavlefshëm nuk kanë fuqi ligjore.
2. Megjithatë, në qoftë se aktet janë kryer në mbështetje të një traktati të tillë:
 - a) çdo palë mund t'i kërkojë çdo palë tjetër të vendosë (përcaktojë), për aq sa është e mundur në marrëdhëniet e tyre reciproke qëndrimin, që duhej të kishte ekzistuar në qoftë se aktet nuk kanë qenë kryer;
 - b) aktet e kryera në mirëbesim përpara pretendimit të pavlefshmërisë nuk janë bërë të paligjshme vetëm për shkak të pavlefshmërisë së traktatit.
3. Në çështjet që hyjnë në kuadrin e neneve 49, 50, 51 ose 52, paragrafi 2 nuk zbatohet në lidhje me palën ndaj së cilës ngarkohet mashtrimi, akti i korruptimit ose i shtrëngimit.
4. Në raste të pavlefshmërisë së pëlqimit të një Shteti për të qenë i lidhur nga një traktat shumëpalësh, rregullat e mësipërme zbatohen ndërmjet atij Shteti dhe palëve në traktat.

Neni 70

Pasojat e pushimit të veprimit të një traktati

1. Përveç rasteve kur traktati parashikon ndryshe ose palët bien dakord ndryshe, pushimi i një traktati bëhet në bazë të dispozitave të tij ose në përputhje me këtë Konventë:
 - a) i liron palët nga detyrimi për të zbatuar më tej traktatin;
 - b) nuk cenon ndonjë të drejtë, detyrim ose gjendje ligjore të palëve të krijuar përmes ekzekutimit të traktatit përpara pushimit të veprimit të tij.
2. Në qoftë se një Shtet denoncon ose tërhiqet nga një traktat shumëpalësh, paragrafi 1 zbatohet në marrëdhëniet ndërmjet atij Shteti dhe seicilës prej palëve të tjera të traktatit nga data kur një denoncim ose tërheqje e tillë hyn në fuqi.

Neni 71

Pasojat e pavlerfshmërisë së një traktati, i cili konflikton me një normë urdhëruese të së drejtës ndërkombëtare të përgjithshme

1. Në rastin kur një traktat, i cili është i pavlerfshëm në bazë të nenit 53, palët:
 - a) do të eliminojnë sa të jetë e mundur pasojat e një akti të kryer në mbështetje të ndonjë dispozite, e cila konflikton me një normë urdhëruese të së drejtës ndërkombëtare të përgjithshme; dhe
 - b) do t'i drejtojnë marrëdhëniet e tyre reciproke në përputhje me normën detyruese të së drejtës ndërkombëtare të përgjithshme.
2. Në rastin e një traktati, i cili bëhet i pavlerfshëm dhe pushon së vepruari në bazë të nenit 64, ky pushim i traktatit:
 - a) i liron palët nga çdo detyrim i mëtejshëm për të zbatuar traktatin;
 - b) nuk cenon ndonjë të drejtë, detyrim ose gjendje ligjore të palëve të krijuar nëpërmjet ekzekutimit të traktatit përpara pushimit të veprimit të tij; me kusht që këto të drejta, detyrime ose gjendje këtej e tutje mund të mbahen vetëm në masën që mbajtja e tyre në vetvete nuk konflikton me normën e re urdhëruese të së drejtës ndërkombëtare të përgjithshme.

Neni 72

Pasojat e pezullimit të veprimit të një traktati

1. Në qoftë se traktati nuk parashikon ndryshe ose palët bien dakord ndryshe, pezullimi i veprimit të një traktati në bazë të dispozitave të tij apo në përputhje me këtë Konventë:
 - a) i liron palët ndërmjet të cilave veprimi i traktatit është pezulluar nga detyrimi për të zbatuar traktatin në marrëdhëniet e tyre reciproke gjatë periudhës së pezullimit;
 - b) nuk cenon ndryshe marrëdhëniet ligjore ndërmjet palëve të vendosura nga traktati.
2. Gjatë periudhës së pezullimit palët nuk do të kryejnë asnjë akt, që përpiqet të pengojë vazhdimin e veprimit të traktatit.

PJESA VI

DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 73

Rastet e suksedimit dhe përgjegjësisë së Shteteve dhe fillimi i veprimeve luftarake

Dispozitat e kësaj Konvente nuk do të cenojnë ndonjë çështje që mund të ngrihet në lidhje me një traktat nga një suksedim i Shteteve ose nga përgjegjësia ndërkombëtare e një Shteti ose nga fillimi i veprimeve luftarake ndërmjet Shteteve.

Neni 74

Marrëdhëniet diplomatike dhe konsullore dhe përfundimi i traktateve

Ndërprerja ose mungesa e marrëdhënieve diplomatike ose konsullore ndërmjet dy ose më shumë Shteteve nuk pengon përfundimin e traktateve ndërmjet këtyre Shteteve. Përfundimi i një traktati në vetvete nuk prek qëndrimin në lidhje me marrëdhëniet diplomatike dhe konsullore.

Neni 75

Rasti i një Shteti agresor

Dispozitat e kësaj Konvente nuk cenojnë ndonjë detyrim në lidhje me ndonjë traktat, i cili mund të ngrihet për ndonjë Shtet agresor si rezultat i masave të marra në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara në lidhje me këtë agresion.

PJESA VII

DEPOZITIMET, NJOFTIMET, NDREQJET DHE REGJISTRIMI

Neni 76

Depozitimet e traktateve

1. Caktimi i depozituesit të një traktati mund të bëhet nga Shtetet palë në bisedime, ose në vetë traktatin apo në ndonjë mënyrë tjetër. Depozituesi mund të jetë një ose më shumë Shtete, një organizatë ndërkombëtare ose drejtuesi administrativ i organizatës.

2. Funksionet e depozituesit kanë karakter ndërkombëtar dhe ai është i detyruar të veprojë në mënyrë të paanëshme në zbatimin e tyre. Në veçanti, fakti që një traktat nuk ka hyrë në fuqi ndërmjet palëve të caktuara ose që është shfaqur një dallim ndërmjet një Shteti dhe një depozituesi në lidhje me kryerjen e funksioneve të këtij të fundit nuk do të prekë këtë detyrim.

Neni 77

Funksionet e depozituesve

1. Funksionet e një depozituesi, në qoftë se nuk është parashikuar ndryshe në traktat ose të jetë rënë dakord nga Shtetet kontraktuese, përfshijnë në veçanti:

a) mbajtjen në ruajtje të tekstit origjinal të traktatit dhe të gjitha të drejtat e dhëna ndaj depozituesve;

b) përgatitjen e kopjeve të vërtetuara të tekstit origjinal dhe përgatitjen e çdo teksti të mëtejshëm të traktatit në gjuhë të tilla plotësuese siç mund të kërkohej nga traktati dhe transmetimi i tyre palëve dhe Shteteve, që kanë të drejtë që të jenë palë në traktat;

c) pranimin e nënshkrimeve të traktatit dhe pranimi dhe mbajtja në ruajtje e çdo instrumenti, njoftimi dhe komunikimi në lidhje me të;

d) shqyrtimi nëse nënshkrimi ose çdo instrument, njoftim ose komunikim në lidhje me traktatin është në formën e duhur dhe të përshtatshme dhe, në qoftë se është nevoja, ta çojë çështjen në vëmendjen e Shtetit në fjalë;

e) informimin e palëve dhe të Shteteve, që bëjnë pjesë në një traktat në lidhje me aktet, njoftimet dhe komunikimet në lidhje me traktatin;

f) informimi i Shteteve, që kanë të drejtë të bëhen palë në traktat kur numri i nënshkrimeve ose i instrumenteve të ratifikimit, pranimi, miratimit ose aderimit i kërkuar për hyrjen në fuqi të traktatit është marrë ose depozituar;

g) regjistrimi i traktatit te Sekretariati i Kombeve të Bashkuara;

h) kryerja e funksioneve të specifikuar në dispozita të tjera të kësaj Konvente.

2. Në rastin e një dallimi që shfaqet ndërmjet një Shteti dhe një depozituesi përsa i përket kryerjes së funksioneve të këtij të fundit, depozituesi do ta çojë çështjen në vëmendjen e Shteteve nënshkruese dhe kontraktuese ose, aty ku është e përshtatshme, te organi kompetent të organizatës ndërkombëtare të interesuar.

Neni 78

Njoftimet dhe komunikimet

Përveç rasteve kur traktati ose kjo Konventë parashikojnë ndryshe, çdo njoftim ose komunikim që do të bëhet në bazë të kësaj Konvente:

a) do t'i transmetohet drejtpërsëdrejti Shteteve për të cilët ai është bërë, në qoftë se nuk ka depozitues ose në qoftë se ka, këtij të fundit;

b) do të konsiderohet se është bërë nga Shteti në fjalë vetëm në bazë të marrjes së tij nga Shteti, të cilit i është transmetuar ose, siç mund të jetë rasti, në bazë të marrjes së tij nga depozituesi;

c) do të konsiderohet se, është marrë nga Shteti për të cilin është bërë vetëm në rastet kur Shteti i fundit është informuar nga depozituesi në përputhje me nenin 77, paragrafi 1 (e).

Neni 79

Ndreqja e gabimeve në tekstet ose në kopjet e vërtetuara të traktateve

1. Aty ky, pas njëjtësimit të tekstit të traktatit, Shtetet nënshkruese dhe kontraktuese kanë rënë dakord se ai përmban një gabim, gabimi, në qoftë se ato nuk vendosin në bazë të mjeteve të tjera të

korrektimit, do të ndreqet:

a) duke pasur ndreqjen e saktë të bërë në tekst dhe duke shkaktuar që korrektimi të jetë filluar nga përfaqësuesit e duhur;

b) duke zbatuar ose shkëmbyer një instrument ose instrumente që bëjnë të njohur ndreqjen, e cila është rënë dakord të bëhet, ose

c) duke zbatuar një tekst të korrigjuar të të gjithë traktatit me të njëjtën procedurë si në rastin e tekstit origjinal.

2. Atëherë kur traktati ka një depozitues, ky i fundit do të njoftojë Shtetet nënshkruese dhe kontraktuese në lidhje me gabimin dhe me propozimin për ta ndrequr atë dhe do të specifikojë një afat të përshtatshëm brenda, të cilit mund të ngrihet kundërshtimi në lidhje me ndreqjen e propozuar. Në qoftë se në kohën e mbarimit të afatit:

a) nuk është ngritur ndonjë kundërshtim, depozituesi do të bëjë dhe do të fillojë ndreqjen në tekst dhe do të bëjë një procesverbal në lidhje me ndreqjen e tekstit dhe t'ia komunikojë një kopje të tij palëve dhe Shteteve që kanë të drejtë të jenë palë në traktat;

b) është ngritur një kundërshtim, depozituesi do t'ua njoftojë atë Shteteve nënshkruese dhe kontraktuese.

3. Rregullat e paragrafeve 1 dhe 2 aplikohen gjithashtu në rastet kur teksti është njëjtësuar në dy ose më tepër gjuhë dhe bëhet e qartë që ka një mungesë përputhjeje për të cilën Shtetet nënshkruese dhe kontraktuese bien dakord që të ndreqet.

4. Teksti i ndrequr zëvendëson tekstin që kishte të meta ab initio (nga e para), me përjashtim të rasteve kur Shtetet nënshkruese dhe kontraktuese vendosin ndryshe.

5. Ndreqja e një traktati, që është regjistruar do t'i njoftohet Sekretariatit të Kombeve të Bashkuara.

6. Aty ku është gjetur një gabim në një kopje të vërtetuar të traktatit, depozituesi do të përpilojë një procesverbal, i cili specifikon ndreqjen dhe do t'i komunikojë një kopje të tij Shteteve nënshkruese dhe kontraktuese.

PJESA VIII DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 81 **Nënshkrimi**

Kjo Konventë do të jetë e hapur për nënshkrim për të gjitha Shtetet Anëtare të Kombeve të Bashkuara dhe për çdonjërin prej agjencive të specializuara të Agjencisë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike ose palët në Statutin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, dhe për çdo Shtet tjetër të ftuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara, për t'u bërë palë në Konventë, si më poshtë: deri më 30 Nëntor 1969, pranë Ministrisë Federale të Punëve të Jashtme të Republikës së Austrisë, dhe më pas, deri në 30 Prill 1970, pranë Selisë së Kombeve të Bashkuara, Nju Jork.

Neni 82 **Ratifikimi**

Kjo Konventë i nënshtrohet ratifikimit. Instrumentet e ratifikimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 83 **Aderimi**

Kjo Konventë do të mbetet e hapur për aderim për çdo Shtet, që bën pjesë në kategoritë e përmendura në nenin 81. Instrumentet e aderimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Neni 84
Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi pas tridhjetë ditësh nga data e depozitimit të instrumentit të tridhjetepestë të ratifikimit ose aderimit.

2. Për secilin Shtet që e ratifikon ose aderon në Konventë pas dorëzimit të instrumentit të tridhjetepestë të ratifikimit ose aderimit, Konventa do të hyjë në fuqi pas tridhjetë ditësh nga depozitimi prej këtij Shteti të instrumentit të tij të ratifikimit ose aderimit.

Neni 85
Tekstet autentike

Origjinali i kësaj Konvente, nga të cilët tekstet në gjuhën kineze, angleze, franceze, ruse dhe spanjolle janë autentike, do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Në dëshmi të personave nënshkrues dhe fuqplotë, të autorizuar në mënyrën e duhur nga Qeveritë e tyre, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Vjenë, më 23 Maj, 1969.

ANEKS

1. Do të përpilohet një listë pajtuesish të përbërë nga juristë të kualifikuar dhe që do të ruhet pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara. Në këtë kuptim, çdo Shtet, i cili është Anëtar i Kombeve të Bashkuara ose një palë e kësaj Konvente do të ftohet të emërojë dy pajtues dhe emrat e personave të emëruar në këtë mënyrë do të përbëjnë listën. Periudha e detyrës së një pajtuesi, duke përfshirë atë të ndonjë pajtuesi të emëruar për të plotësuar një vend bosh, do të jetë pesë vjet dhe mund të përsëritet. Një pajtues periudha e detyrës së të cilit mbaron, do të vazhdojë të përmbushë çdo funksion për të cilin ai do të jetë zgjedhur në bazë të paragrafit të mëposhtëm.

2. Kur i është bërë një kërkesë Sekretarit të Përgjithshëm në mbështetje të nenit 66, Sekretari i Përgjithshëm do ta paraqesë konfliktin përpara një komisioni pajtimi të formuar si më poshtë:

Shteti ose Shtetet që përbëjnë një prej palëve në konflikt do të emërojnë:

a) një pajtues me shtetësinë e atij Shteti ose të secilit prej Shteteve, të cilët mund ose nuk mund të zgjidhen nga lista e parashikuar në paragrafin 1; dhe

b) një pajtues që nuk ka shtetësinë e atij Shteti ose të secilit prej Shteteve, të cilët do të zgjidhen nga lista.

Shteti ose Shtetet që përbëjnë palën tjetër në konflikt do të emërojnë dy pajtues në të njëjtën mënyrë. Të katër pajtuesit e zgjedhur nga palët do të emërohen brenda 60 ditëve pas datës së marrjes së kërkesës nga ana e Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të bashkuara.

Të katër pajtuesit, brenda 60 ditëve, pas datës së emërimit të fundit të tyre, do të caktojnë pajtues të pestë të zgjedhur nga lista, i cili do të jetë si kryetar.

Në qoftë se emërimi i kryetarit ose i çdo pajtuesi tjetër nuk është bërë brenda periudhës së përshkruar më sipër për një emërim të tillë, ai do të bëhet nga Sekretari i Përgjithshëm brenda gjashtëdhjetë ditësh nga data e mbarimit të kësaj periudhe. Emërimi i kryetarit mund të bëhet nga Sekretari i Përgjithshëm ose nga lista ose prej anëtarëve të Komisionit të së Drejtës Ndërkombëtare. Secila prej periudhave brenda të cilave duhet të bëhen emërimet mund të zgjatet me anë të marrëveshjes midis palëve në konflikt.

Çdo vend bosh do të plotësohet në mënyrën e përshkruar për fillimin e emërimit.

3. Komisioni i Pajtimit do të përcaktojë procedurën e tij. Komisioni, me pëlqimin e palëve në konflikt, mund të ftojë çdo palë të traktatit, që t'i paraqesë atij pikëpamjet e saj me shkrim ose gojarisht. Vendimet dhe rekomandimet e Komisionit do të merren me shumicën e votave të të pesë anëtarëve.

4. Komisioni mund të tërheqë vëmendjen e palëve në konflikt që të marrin çdo masë që mund të lehtësojë arritjen e një zgjidhjeje miqësore.

5. Komisioni do të dëgjojë palët, shqyrtojë pretendimet dhe kundërshtimet, dhe do t'u bëjë propozime palëve me qëllim që të arrihet një zgjidhje miqësore e çështjes.

6. Komisioni do të raportojë brenda dymbëdhjetë muajve nga formimi i tij. Raporti i tij do të

depozitohet pranë Sekretariatit të Përgjithshëm dhe do t'u transmetohet palëve në konflikt. Raporti i komisionit, i cili përfshin përfundimet e deklaruara që kanë të bëjnë me fakte ose çështje ligjore, nuk do të jetë i detyrueshëm për palët dhe do të ketë vetëm karakter rekomandues që i paraqitet për t'u vlerësuar nga palët me qëllim që të lehtësojë arritjen e një zgjidhjeje paqësore të konfliktit.

7. Sekretari i Përgjithshëm do t'i sigurojë Komisionit ndihmën dhe lehtësitë që mund të kërkojnë prej tij. Shpenzimet e Komisionit do të mbulohen nga Kombet e Bashkuara.